



شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
مدرسه علمیه حضرت زینب - علیها السلام -
شهرستان یزد

عنوان مقاله:

راه‌های نهادینه کردن حجاب در دختران

پژوهشگر:

فاطمه خوشرو

پاییز ۱۳۹۴

الحمد لله الذي
خلقنا من
الحمم

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱
مقدمه	۲
راه‌های نهادینه کردن حجاب در دوران کودکی دختران	۳
کودکی مقدمه‌ای مهم برای زمینه‌سازی حجاب در دختران	۳
تقویت فطرت کودک	۳
فطرت خدایی کودک تحت تأثیر والدین	۴
تقویت تمایل فطری کودک به توحید و خداوند	۴
چند مثال در جهت تقویت تمایل فطری کودک به خداوند	۵
تقویت تمایل فطری کودک در جهت شناخت و محبت به پیامبر - صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم - و امامان - عَلَیْهِمُ السَّلَام -	۵
شیوه‌های تقویت فطرت کودک در جهت پذیرش حجاب	۵
۱- شعر	۵
۲- داستان‌گویی	۶
یاد دادن به کودک از طریق مشاهده و تقلید	۷
الگوهای مورد مشاهده کودک	۷
نقش والدین در برابر شخصیت مشاهده‌گر و تقلید‌گرای کودک	۸
۱- والدین و عادت دادن کودک به پوشش	۸
چند راهکار عملی خانواده نسبت به کودک	۹
جهت دادن حس تقلید کودکان به وسیله مربی مهدکودک	۱۰
همسالان الگویی برای کودک	۱۰
بازی و اسباب‌بازی در جهت پذیرش حجاب	۱۰
۱- همبازی شدن با کودک با هدف توجّه به حجاب	۱۰
۲- ذکر دو نکته در رابطه با بازی و اسباب‌بازی	۱۱

راه‌های نهادینه کردن حجاب در دختران نوجوان	۱۱
راه‌های گرایش دادن دختر نوجوان به حجاب	۱۱
۱- محبت	۱۲
۱-۱- محبت و احترام سازنده	۱۲
۱-۲- محبت ضربه زننده به حجاب نوجوان	۱۲
قاعده تکرار	۱۳
۱- تکرار در گفتار و استفاده از آموزش شنیداری	۱۴
۲- تکرار در رفتار و عمل	۱۴
الگوهای عملی	۱۴
۱- مادر، مهمترین الگوی عملی حجاب برای دختر نوجوان	۱۵
۲- الگوپذیری در مکان‌های دینی	۱۵
۳- معلم الگویی مهم در مدرسه	۱۶
۲-۳- پیشنهاد چند راهکار عملی در مدرسه	۱۶
۴- الگو بودن همسالان و همکلاسان	۱۸
۵- مجریان و زنان بازیگر	۱۸
تشویق	۱۸
۱- روش‌های تشویق	۱۹
۲- فواید تشویق دختر نوجوان به رعایت حجاب	۱۹
۱-۲- تقویت روحیه	۱۹
۲-۲- تحمل سختی‌ها	۲۰
۳-۲- خوش‌بینی	۲۰
۴- نمونه‌ای از شیوه‌های علما در تشویق دختران به حجاب	۲۰
راه‌های نهادینه کردن حجاب در دختران جوان	۲۰
راه‌های ترغیب و درونی‌سازی رعایت حجاب دختران جوان	۲۰
بصیرت‌افزایی دختران	۲۱

۱- راههای بصیرت افزایی.....	۲۱
۱-۱- بیان ضرورت حجاب.....	۲۱
۱-۲- بیان فلسفه حجاب برای دختران.....	۲۳
۱-۳- تبیین تهاجم فرهنگی دشمن برای دختران جوان.....	۲۵
۱-۴- ذکر دو نکته برای دختران جوان.....	۲۶
الف - تبعات منفی افراط در خودآرایی.....	۲۶
ب - امتیاز زیبایی معنوی بر زیبایی ظاهری.....	۲۶
محبت و احترام.....	۲۷
۱- محبت خانواده به دختر جوان.....	۲۷
۲- بیان توجه اسلام به دختران.....	۲۷
۳- بیان محبت خدا به جوان دین‌مدار.....	۲۸
۴- احترام خانواده به دختر جوان.....	۲۹
۵- حجاب وسیله‌ای برای احترام اجتماعی.....	۳۰
بیان واقعیات و تجربیات.....	۳۰
۱- برخی از تجربیات شیرین مربوط به حجاب.....	۳۰
۲- برخی تجربیات تلخ مربوط به بی‌حجابی.....	۳۱
ترغیب به حجاب به روش غیرمستقیم.....	۳۳
۱- گفتگو و مشورت.....	۳۳
۲- موعظه نوشتاری.....	۳۴
۲-۱- برداشتهایی از یک موعظه.....	۳۴
۲-۲- توجه علما به موعظه نوشتاری.....	۳۶
۳- دعا در حق فرزند.....	۳۶
چند راهکار اجتماعی در جهت ترغیب دختران جوان به حجاب.....	۳۷
نتیجه‌گیری.....	۴۰
پی‌نوشت.....	۴۲

- قم، انتشارات نشر یحیی، ۱۳۷۶، ص ۵۷.
- [۵۳] همان، صص ۹۷-۹۸.
- [۵۴] طباطبایی بافقی، سیدمحمدتقی، شبیخون فرهنگی، چاپ اول، یزد، انتشارات مفاخر، ۱۳۸۸، صص ۱۰۹-۱۱۱ با تلخیص.
- [۵۵] سازمان بسیج جامعه زنان کشور، طنین اندیشه (فصلنامه تحلیلی، سیاسی، اجتماعی) شماره سیزدهم، چاپ اول، بی‌جا، تابستان ۱۳۹۱، صص ۲۹-۳۵ با تلخیص.
- [۵۶] همان، ص ۱۰ (با کمی تغییر).
- [۵۷] فلسفی، محمدتقی، جوان از نظر عقل و احساسات، همان، صص ۴۱-۴۲.
- [۵۸] همان، ص ۴۵.
- [۵۹] همان، صص ۴۵-۵۴ با تلخیص و اندکی تغییر.
- [۶۰] سوره نحل (۱۶)، آیات ۵۸-۵۹.
- [۶۱] وحیدی، محمد، احکام دختران، چاپ اول، قم، انتشارات سنابل، ۱۳۸۵، خلاصه‌ای از صص ۱۸-۲۴.
- [۶۲] محمدی ری‌شهری، محمد، همان کتاب، ص ۴۶۴.
- [۶۳] حاجی ده‌آبادی، محمدعلی، حسینی زاده، سیدعلی، بررسی مسائل تربیتی جوانان در روایات، چاپ سوم، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان فرهنگی شهر تهران، ۱۳۸۶، ص ۱۵۲.
- [۶۴] دهقانی اشکذری، علی محمد، اسلام و جوانان (تربیت اخلاقی جوانان از دیدگاه اسلام)، چاپ اول، قم، انتشارات احمدیه، ۱۳۸۹، ص ۱۰۹.
- [۶۵] محمدی ری‌شهری، محمد، همان کتاب، ج ۱۲، ص ۳۳۹.
- [۶۶] فلسفی، محمدتقی، بزرگسال و جوان از نظر افکار و تمایلات، تهران، انتشارات نشر معارف اسلامی، ۱۳۵۲، ص ۴۸.
- [۶۷] لیکونا، توماس، روان‌شناسی رشد (چگونه فرزندان خوب تربیت کنیم؟)، مترجم: مهدی

- قراچه داغی، چاپ نهم، تهران، انتشارات دایره، ۱۳۸۸، خلاصه‌ای از صص ۲۹۹-۳۰۰.
- [۶۸] فلسفی، محمدتقی، بزرگسال و جوان از نظر افکار و تمایلات، همان، ص ۴۸.
- [۶۹] مهدی زاده، حسین، همان کتاب، صص ۱۵۵-۱۵۶.
- [۷۰] قائمی، علی، خانواده و تربیت کودک، همان، صص ۳۶۰-۳۶۲ با تلخیص.
- [۷۱] محمدی‌نیا، اسدالله، بهشت جوانان (آنچه باید یک زن و مرد بدانند)، چاپ سی‌ام، قم، انتشارات سبط اکبر، ۱۳۸۹، صص ۲۶۶-۲۷۱ با تلخیص.
- [۷۲] هاشمی رکاوندی، سیدمجتبی، روانشناسی زن، چاپ سوم، قم، انتشارات شفق، ۱۳۷۸، ص ۲۰۴.
- [۷۳] رحمتی شهرضا، محمد، گلستان حجاب (۳۱۳ نکته خواندنی پیرامون مسئله حجاب)، چاپ اول، قم، انتشارات جوانان موفق، ۱۳۹۰، صص ۴۲-۴۴.
- [۷۴] حاجی ده‌آبادی، محمدعلی، حسینی زاده، سیدعلی، همان کتاب، ص ۷۲.
- [۷۵] فلسفی، محمدتقی، جوان از نظر عقل و احساسات، همان، ص ۴۴۳.
- [۷۶] شیخ طبرسی، مکارم‌الاخلاق، چاپ دوم، قم، انتشارات ذوی‌القربی، ۱۴۲۸هـ.ق، ص ۲۱۳.
- [۷۷] فلسفی، محمدتقی، جوان از نظر عقل و احساسات، همان، صص ۴۳۵-۴۴۳ با تلخیص.
- [۷۸] لقمانی، احمد، موضوعات و شیوه‌های گفتگو با نسل جوان، چاپ پنجم، قم، انتشارات بهشت بینش، ۱۳۸۵، ص ۲۰۸.
- [۷۹] نهج‌البلاغه، ترجمه: محمد دشتی، ص ۵۱۹.
- [۸۰] رجبی، فاطمه، همان کتاب، ص ۳۴.
- [۸۱] آقا تهرانی، مرتضی، حیدری کاشانی، محمدباقر، همان کتاب، ص ۱۲۷ با اندکی تغییر.
- [۸۲] کاظمینی، میرزا محمد، فرهنگ‌سازی در دوران معاصر، چاپ دوم، قم، انتشارات صحیفه خرد، ۱۳۸۵، صص ۹۴-۹۵ با تلخیص.
- [۸۳] همان، صص ۱۱۹-۱۲۰.

کتابنامه

* قرآن کریم

* نهج البلاغه، ترجمه: محمد دشتی، چاپ هفتم، قم، انتشارات مشهور، ۱۳۸۰.

۱. آقا تهرانی، مرتضی، حیدری کاشانی، محمدباقر، خانواده و تربیت مهدوی، چاپ سوم، تهران، انتشارات کتاب یوسف، ۱۳۸۹.

۲. بابازاده، علی اکبر، سیری در سیره حضرت زهرا (س)، چاپ اول، قم، انتشارات هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران)، ۱۳۸۵.

۳. باهنر، ناصر، آموزش مفاهیم دینی همراه با روانشناسی رشد، چاپ یازدهم، تهران، نشر بین‌الملل، ۱۳۸۸.

۴. جمالی، محمدفاضل، تربیت از دیدگاه قرآن، ترجمه: سیدغلامرضا سعیدی، چاپ دوم، تهران، انتشارات محمدی، ۱۳۶۰.

۵. حاجی ده‌آبادی، محمدعلی، حسینی زاده، سیدعلی، بررسی مسائل تربیتی جوانان در روایات، چاپ سوم، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان فرهنگی شهر تهران، ۱۳۸۶.

۶. خلجی، حسن، محمدخانی، مرضیه، شیوه‌های نهادینه کردن حجاب در فرزندان (کودکان و نوجوانان)، چاپ دوم، قم، انتشارات شمیم گل نرگس، ۱۳۹۰.

۷. دهقانی اشکذری، علی محمد، اسلام و جوانان (تربیت اخلاقی جوانان از دیدگاه اسلام)، چاپ اول، قم، انتشارات احمدیه، ۱۳۸۹.

۸. رجبی، فاطمه، پدرم علامه دوانی، چاپ اول، تهران، انتشارات دانش‌آموز، ۱۳۸۵.

۹. رحمتی شهرضا، محمد، گلستان حجاب (۳۱۳ نکته خواندنی پیرامون مسئله حجاب)، چاپ اول، قم، انتشارات جوانان موفق، ۱۳۹۰.

۱۰. سازمان بسیج جامعه زنان کشور، طنین اندیشه (فصلنامه تحلیلی، سیاسی، اجتماعی) شماره سیزدهم، چاپ اول، بی‌جا، تابستان ۱۳۹۱.

۱۱. شجاعی، محمد، در و صدف (بحثی دینی، اجتماعی و سیاسی درباره حجاب)، چاپ اول، قم، انتشارات نشر یحیی، ۱۳۷۶.

۱۲. شیخ طبرسی، مکارم‌الاخلاق، چاپ دوم، قم، انتشارات ذوی‌القربی، ۱۴۲۸هـ.ق.
۱۳. طباطبایی بافقی، سیدمحمدتقی، شبیخون فرهنگی، چاپ اول، یزد، انتشارات مفاخر، ۱۳۸۸.
۱۴. علی، قائمی، خانواده و تربیت کودک، همان، صص ۳۴۶-۳۴۲ (با تغییر و جابجایی).
۱۵. عیسی‌زاده، عیسی، خانواده قرآنی (ویژگی‌ها و وظایف اعضای آن)، چاپ سوم، قم، انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۹۱.
۱۶. غرویان، محسن، تربیت فرزند با نشاط و سالم، چاپ هجدهم، قم، انتشارات احمدیه، ۱۳۸۷.
۱۷. فلسفی، محمدتقی، بزرگسال و جوان از نظر افکار و تمایلات، تهران، انتشارات نشر معارف اسلامی، ۱۳۵۲.
۱۸. فلسفی، محمدتقی، جوان از نظر عقل و احساسات، چاپ هجدهم، تهران، انتشارات نشر معارف اسلامی، ۱۳۶۳.
۱۹. قائمی، علی، خانواده و تربیت کودک، قم، انتشارات دارالتبلیغ اسلامی، بی‌تا.
۲۰. قائمی، علی، سازندگی و تربیت دختران، چاپ چهارم، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۵.
۲۱. کاظمینی، میرزا محمد، فرهنگ‌سازی در دوران معاصر، چاپ دوم، قم، انتشارات صحیفه خرد، ۱۳۸۵.
۲۲. لقمانی، احمد، موضوعات و شیوه‌های گفتگو با نسل جوان، چاپ پنجم، قم، انتشارات بهشت بینش، ۱۳۸۵.
۲۳. لیکونا، توماس، روان‌شناسی رشد (چگونه فرزندان خوب تربیت کنیم؟)، مترجم: مهدی قراچه داغی، چاپ نهم، تهران، انتشارات دایره، ۱۳۸۸.
۲۴. محدثی، جواد، اخلاق معاشرت، چاپ سی و سوم، قم، انتشارات مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۹۱.

۲۵. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ترجمه: حمیدرضا شفیعی، ج ۶، چاپ هشتم، قم، انتشارات دارالحديث، ۱۳۸۶.
۲۶. محمدی نیا، اسدالله، بهشت جوانان (آنچه باید یک زن و مرد بدانند)، چاپ سی ام، قم، انتشارات سبط اکبر، ۱۳۸۹.
۲۷. مهدی زاده، حسین، پرسمان کتاب (پژوهشی در باب پوشش از دیدگاه قرآن)، قم، انتشارات صهبای یقین، ۱۳۸۷.
۲۸. ناصر، مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۷، تهران، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
۲۹. نظامی، علی، گلزار عفت، چاپ اول، همدان، انتشارات میهن نو، ۱۳۸۵.
۳۰. وحیدی، محمد، احکام دختران، چاپ اول، قم، انتشارات سنابل، ۱۳۸۵.
۳۱. هاشمی رکاوندی، سیدمجتبی، روانشناسی زن، چاپ سوم، قم، انتشارات شفق، ۱۳۷۸.